

FC DE AFTAKELING

Bert Dijkstra

FC de Aftakeling

Voetbal Inside © 2017 RTL Nederland bv
© 2017 Bert Dijkstra
Omslagbeeld: Bert Dijkstra
Omslagontwerp: Studio Jan de Boer
Binnenwerk: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3628 4
ISBN 978 90 488 3629 1 (e-book)
NUR 489

www.voetbalinside.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

Voetbal Inside is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Wanneer moet je stoppen? Als jouw volwassen dochter vanaf de kant tegen jou, spelend bij de veteranen, roept:

"Pa, je moet de andere kant op!"

Paul van Vliet

VERANTWOORDING

Is dit een roman? Alsjeblieft zeg... Gelieve dat literair verantwoorde woord niet in de mond te nemen. Voor je het weet, haal ik me de woede van Connie Palmen op de hals. De zwarte weduwe van het schrijversgilde met haar cultureel goedgekeurde hoofd, straffend met verbale zweepslagen als 'scheer je weg uit de wereld van de literatuur, minkukel!'. Vraag maar aan Saskia Noort hoe dat voelt. Daar zit ik dus niet op te wachten.

Is *FC De Aftakeling* dan non-fictie? Niet helemaal. Zo'n beetje negentig procent van het verhaal is min of meer waar gebeurd en hartstikke herkenbaar voor miljoenen landgenoten die een deel van hun leven hebben doorgebracht – of nog steeds doorbrengen – in de krochten van het amateurvoetbal. Die wonderlijke wereld van kantinediensten, stinkende sokken en dreigende fusies, waarin steeds ouder wordende mannen steeds vaker een hoofdrol spelen. Als bestuursleden-tegen-wil-en-dank (iemand moet het doen), als klusjesmannen-tegen-heug-en-meug (zelfs met twee linkerhanden kun je een hamer vasthouden) en vooral als niet weg te branden veteranen. Door pijntjes en mankementen geplaagde ke-

rels van in de vijftig of nog veel ouder, die al jaren aan vervanging toe zijn, maar nog altijd op het veld staan, omdat ze het voetbal niet kunnen missen. Belegen stervelingen, op elkaar aangewezen in de hopeloze strijd tegen de vergankelijkheid. Ik ben al bijna een kwart eeuw veteraan en dus een van hen, de laatste jaren steeds sneuer strompelend met een kapotte knie.

Dit boek gaat over de absurde, vaak meelijwekkende drang van oude mannen om te blijven voetballen. Als een vlieg op de muur van kleedkamer en clubgebouw heb ik de bezetenheid tot mij genomen – en vervolgens van me af geschreven. De karakters bestaan, hun namen zijn om redenen van privacy gefingeerd, hun belevenissen hier en daar geromantiseerd.

Dus toch een roman? Hooguit iets dat er een beetje op lijkt, in een opgerekte vorm, omdat voetballende veteranen allergisch zijn voor 'het einde'. Als *FC De Aftakeling* dan tóch een stempel moet dragen: verlengingroman.

Bert Dijkstra

's-Graveland, winter 2016

PROLOOG

In de schoen zit een scheur.

Horizontaal, een centimeter boven de noppen. Johannes, rechtsback in ons elftal, net 74 geworden, drukt er een vinger doorheen. Het heeft iets devoots. Een religieus ritueel zonder goden en met kledkamerzweet in plaats van wierookdampen. Wij, z'n ploeggenoten, zwijgen, wetend wat er kan gaan komen. Als voyeurs tegen wil en dank, halfnaakt na een slopende wedstrijd, terwijl douchewater damp blaast over een berg besmeurde shirts. Johannes bekijkt zijn gehavende schoen zoals een chirurg de röntgenfoto van een gecompliceerde botbreuk. Gaat hij zeggen wat wij denken?

'Het is mooi geweest. Wie op mijn leeftijd nog nieuwe voetbalschoenen koopt, is dement. De beslissing doet pijn, na al die jaren op het veld, maar het hoge woord moet eruit: ik stop. Het is voorbij.'

Gaat hij het zeggen? En zal ik het erg vinden? vraag ik mij af in de beklemmende stilte.

Nee.

Johannes heeft nooit sympathie gewekt, ook al schijnt hij elke zondag twee diensten lang naar het zalvende moralisme

van een dominee te luisteren in een kerk vol lege banken. Er zit wel iets van goedertierenheid in hem, maar zodra hij staand voor de kleedkamerspiegel de gereformeerde scheiding in zijn zorgvuldig gerangschikte kapsel nog even kaarsrecht trekt, vlak voor de wedstrijd, draait het toch vooral om hemzelf.

Hij vertoont op zijn beperkte speelplek, tussen achterlijn en de rand van het strafschoopgebied, nogal egocentrisch gedrag. Opschuiven richting de middenlijn vindt hij, gezien z'n alsmaar groeiende traagheid, een te groot risico. Stel dat de bal over hem heen wordt geschoten... Dan ligt achter hem een lange reep gras, waarop een vijftiger – en een dus veel minder langzame tegenstander – hem lelijk op z'n nummer kan zetten. Daar past hij voor. Dus blijft hij als enige staan wanneer de laatste man zijn verdediging naar voren stuurt. Met als gevolg dat de ruimte tussen de linies onverantwoord groot wordt. Dat zorgt voor akelige problemen bij de middenvelders (iets dat de kenner onmiddellijk zal beamen), want die moeten zich daardoor de pestpokken lopen.

Wordt Johannes aangespeeld, dan ontstaat een volgend probleem: stilstaand kan hij de bal niet meer verplaatsen over een afstand groter dan drie meter. Dus moet hij eerst een stap naar achteren doen, voordat hij de bal met de binnenkant van de voet naar een ploeggenoot kan spelen, die hij met een hoog paniekerig stemmetje naar zich toe heeft geroepen.

En na de wedstrijd wordt het al niet veel gezelliger met Johannes. Gooien wij allemaal vijf euro op tafel, als pot voor

de eerste paar consumpties, neemt hij plaats aan een tafeltje even verderop, met voor zich een kopje kantinekoffie à 75 eurocent en een van huis meegenomen plastic zakje, waarin twee met kaas belegde bruine boterhammen klef liggen te wezen.

Vorig seizoen waren we Johannes even kwijt. Last van z'n linkerknie. De dokter verwees hem door naar een specialist, die er grondig naar keek en oordeelde: 'Ouderdomsslijtage. Niks aan te doen.' Lachend voegde de medicus eraan toe: 'Of u moet nog wekelijks willen voetballen, maar ik mag toch aannemen dat daar op uw leeftijd geen sprake meer van is.' Johannes was oprecht beledigd. 'Waarom denkt u dat ik hier ben? Ik wil zo snel mogelijk worden geopereerd.' Drie maanden later maakte hij z'n rentree.

Kwestie van rekken en erbij blijven. En vooral van verdringen wat je voorheen als ijzeren wet zag: wie het tussen de lijnen niet meer kan bijbenen, moet wegwezen, 't is verdomme een téamsport!

Bij ons geldt inmiddels: wie niet omvalt, blijft staan. Voor zichzelf. Omdat hij nog niet wil wegteren als anonieme toeschouwer, kleumend langs de lijn bij het eerste elftal. Dat het allemaal behoorlijk minder is geworden, moet hij accepteren. Dat anderen daar last van hebben, is niet zijn probleem. Het hoofd weet nog hoe het moet, de benen allang niet meer, dus doet de mond het meeste werk. Praten is de verlossing voor gekrenkte belegen ego's op een voetbalveld. Het woord is de balsem na weer een mislukte voorzet.

Maar nu even niet.

Nu wachten we zwijgend op die twee alleszeggende woorden: ik stop. Maar Johannes zegt niets. Hij rommelt wat in zijn tas, haalt er een rol ducttape uit en drukt het plakband met chirurgische precisie over de scheur.

Voorlopig zijn we nog niet van hem af.

1

DOODGAAN KAN ALTIJD NOG

Oud: bejaard, op jaren, gewezen, versleten.

Voetballer: beoefenaar van het voetbalspel.

Ik ben een oude voetballer. En behoor dus tot een groeiende groep binnen een vergrijzende samenleving, waarin de behoefte om jeugdig te blijven ongezonde vormen is gaan aannemen. Mannen als ik willen gezond blijven door ongezond veel te vragen van het aftakelende lijf. Daarom zegt dat lichaam steeds vaker: doe het zelf maar.

'Hoe voelt dit?', vraagt Camiel, begenadigd fysiotherapeut van topsporters. Ik lig op zijn tafel. In zijn behandelkamer hangen ingelijste shirts van grote atleten, met geschreven korte boodschappen vol lof. Mijn uitgerangeerde amateurbeen doet hij er even bij. In de rechterknie is het kraakbeen voor een deel verdwenen. De foto's van de specialist liegen er niet om. Ouderdomsslijtage. 'Je kunt beter stoppen met voetballen,' zei de orthopeed. Dat zijn woorden die je liever niet hoort, als van elke vorm van realiteitszin weggedreven veteraan. Mijn knie is er slechter aan toe dan die van Johannes, maar volgens

Camiel kan ik nog wel even mee. Voordat ik bij hem op de behandeltafel ging liggen, kon ik na elke wedstrijd twee dagen lang alleen maar hinken, met m'n dikke knie. Net op tijd voor de training was ik weer redelijk hersteld. Na de training kon ik twee dagen alleen maar hinken. Net voor de wedstrijd ging het wel weer een beetje. 'Wat heb jij met je been?', vroegen ze tot vervelens toe op de zaak. 'Ik voetbal nog,' zei ik dan. Dankzij Camiel is hinken lichtelijk trekkebenen geworden. Een hele vooruitgang. Regelmatig drukt hij met zijn krachtige duimen op gevoelige plekken, dit keer net boven m'n heup. Zodanig dat het voelt of er met een mes in wordt geprikt.

'Pijnlijk?', vraagt hij.

'Mag je wel zeggen. Ik heb zin om je een knal te geven. En wat heeft die heup in godsnaam met mijn knie te maken?'

'Veel,' zegt hij. 'Alles in je lijf staat met elkaar in verbinding. Door deze blokkade boven je heup aan te pakken, zorgen we ervoor dat de spieren rond je knie weer beter gaan functioneren. En die spieren moeten het gebrek aan kraakbeen opvangen.'

Mooi. Duidelijk.

Ik zie de fysiotherapeut daarom tegenwoordig vaker dan de bakker. Dat went, maar het blijft bizar. Veertig jaar lang heb ik gevoetbald zonder dat het bestaan van deze beroepsgroep tot mij doordrong. Twee keer per jaar ging je naar de tandarts en dat was de enige die jou straffeloos pijn mocht doen. Een fysiotherapeut was er voor sneue gevallen. Voor verkeersslachtoffers, revalidatiepatiënten. En voor topsporters. Maar niet voor

eenvoudige vrijetijdvoetballers. Verrekte je een kuitspier, dan wachtte je tot je weer kon sprinten. Maar mannen boven de vijftig kunnen wachten tot ze een ons wegen, de kuit herstelt niet meer vanzelf. Rustende veteranen roesten. Die kunnen niet eens meer lopen. Laat staan sprinten. Camiel, mijn eigen God, heeft zijn belofte ingelost: ik voetbal nog, hoewel krand. En het gekke is: omdat niets meer vanzelf gaat, omdat alles pijn doet, omdat een solo langs de zijlijn utopisch is geworden... juist daarom koester ik het kleine beetje spelplezier dat is overgebleven met een absurde dosis liefde.

‘Hoe ging het op de training?’, vraagt Camiel.

‘Ik heb het een heel uur volgehouden,’ antwoord ik dankbaar.

In ben zo’n jongen uit de niksgeneratie voor wie het vanzelfsprekend was dat het leven draaide om een bal. Voor de deur van het familiebedrijf – een garage met een dealerschap van Franse auto’s – lag een grasveld, waarop je met vier jassen twee doeltjes kon maken. En in de zijflank van het pand zat een blauwe ijzeren dubbele deur in de vorm van een echte goal. Elk doelpunt werd daardoor begeleid door een doffe dreun. Vonden wij prachtig. De magazijnchef, die er pal achter werkte, iets minder. De oranje Champion-bal met zwarte strepen was m’n beste vriend. Later genoot ik als inmiddels gevorderde tiener van een dubbelrol op de zaterdagmiddag. Eerst een volledige wedstrijd in de A1, daarna mee als reserve met invalbeurten bij het eerste. Het was toen ondenkbaar dat De Bal ooit *niet* meer op de eerste plaats zou komen. Maar hoe

gaan die dingen in het leven... Vrouwen. Baan. Vaak op reis voor m'n werk. Maar wel nog altijd de voetbalschoenen mee in de koffer, zodat ik indien nodig rechtstreeks van Schiphol naar de club kan rijden, om nog tijdig op het veld te kunnen staan. Waanzin die ik deel met lotgenoten.

Het veteranenelftal waarin ik speel bestaat uit voetballers van wie de jongste 45 jaar is. Vorig seizoen werden we afgetekend kampioen. Binnen de club verdenken velen de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond ervan onze tegenstanders te hebben geronseld in een rusthuis voor gehavende oorlogsveteranen. Inmiddels is (door een andere competitie-indeling) het vertrouwde beeld hersteld: meestal verlies, soms een gelijkspelletje, heel soms winst.

Het elftal wordt gevormd door de volgende probleemgevallen:

Doel: Dolf, 51 (behept met een door de jaren heen aangewakkerde motorische storing en ook aan z'n geestelijke gesteldheid wordt ernstig getwijfeld; dankzij die combinatie blundert hij chronisch).

Achter: Johannes, 74 (zie proloog), Karel, 60 (algehele ouderdomsverschijnselen), Stephan, 60 (idem), Joop, 68 (toe aan een nieuwe heup).

Midden: Willem, 58 (chronisch protesterende rug), Arie, 56 (chronische bierbuik), Klaas, 61 (chronisch met pilletjes in de binnenzak van z'n jas, sinds hij enkele maanden geleden plotseling moest worden gedotterd nadat hij 't op het trainingsveld

knap benauwd had gekregen), ik (Rob) 57 (chronische knieproblemen).

Voor: Jack, 45 (verreweg de jongste, maar buiten het veld dusdanig smijgend met zijn energie dat hij binnen de lijnen dikwijls niet meer vooruit is te branden), Bram, 55 (zwaarlijvig, zwakke enkels).

Voor middenvelders als ik is doordringen tot het strafschoopgebied van de tegenstander er niet meer bij. Daarvoor ontbreekt inmiddels de kracht. Wij beperken ons tot het rondspelen van de bal. Dat houdt je met een beetje geluk vol tot ver in de zestig. Daarom is het middenveld ook zo drukbezet. Echte links- en rechtsbuitens zie je niet meer in ons voetbal. De Van der Gijp- en Tscheu La Ling-types... Zij werden lacherig van het belegen gestuntel en gingen hun energie liever steken in buitenechtelijke relaties. Daarom zijn de backs ook de alleroudsten in het team. Veldvulling. Zonder directe tegenstanders, want die liggen te rampetampen bij hun veel jongere vriendinnen.

Worden al deze manco's in ons elftal gecompenseerd door een hecht teamverband?

Nee.

Wordt de voetballende twintiger of dertiger omringd door irritante lieden, dan kiest hij voor een ander elftal of desnoods voor een andere club. Boven de vijftig ben je aangewezen op dat ene ouwelullenteam, waarin iedereen tot elkaar is veroordeeld. Een gedwongen samenzijn op de laatste speelplaats in het ondermaanse. Doodlopende steeg, met op het dwarsmuur-

tje aan het einde de vorm van een doel. Wekelijks voetballen tegen gemiddeld even oude rivalen en allemaal zijn we al voor het eerste fluitsignaal verslagen door de vergankelijkheid. Kraakende knieën, scheurende liezen, protesterende ruggen. Maar wat is het alternatief? Stoppen met voetballen is een beetje sterven. En doodgaan kan altijd nog.

Ons gammele kreunende veteranenelftal. Met grootbekken. Zwijgers. Saaineuzen. Linkmiegels. En allemaal met pijntjes.

'Ik wil dinsdag die heup nog even verder aanpakken. Kun je om vijf uur?', vraagt Camiel.

'Ja, best,' zeg ik.

2

BANDENSPOREN TUSSEN DE DOELTJES

Een benauwde avond, begin juni. Het is stil op het sportpark. Geen krijsende pupillen, geen schreeuwende voetballers van de selectie. Alleen wij. Oude mannen voetballen het hele jaar door. Ze kunnen niet stoppen, zelfs niet tijdens de zomerstop. Het lijf drie maanden rust geven is funest. Na zo'n lange periode de spieren weer op gang duwen, leidt geheid tot akelige blessures en dat kunnen we er niet ook nog bij hebben. Zonder extra kwetsuren zijn onze lijven al gammel genoeg. Dus gaan we door, ook in juni, juli en augustus, wanneer de velden op straffe van akelige sancties verboden terrein zijn. Altijd weer frustrerend. Precies wanneer de temperatuur aangenaam is, de zon tot negen uur 's avonds schijnt en de benen dus zin hebben om een balletje te trappen, krijgt het gras rust. Een ambtenaar met een hond aan de lijn controleert uit naam van de gemeente op illegaal gedrag. Zijn hond schijt tijdens die inspecties overal. Dat mag. Wij willen op het trainingsveld. Dat mag níet. Dus moeten we op een smalle strook achter de

dug-outs van het hoofdveld. Mooi matje, diepgroen, redelijk egaal. Maar zonder drainage. Een doorsnee buitje en het veldje staat blank. Het heeft vier dagen geleden voor het laatst geregend, dus we gaan ervan uit dat erop gespeeld kan worden.

‘Niet te drassig?’, vraag ik voor de zekerheid aan materiaalman annex terreinknecht / wasman / kantinebeheerder Harrie, die buiten op het terras opgewarmde bami uit een plastic bakje naar binnen lepelt.

‘Nee, valt mee.’ Met de mouw van z’n trainingsjack veegt hij z’n mond af.

‘Maar jongen, wat ik hier vanmorgen hartstikke vroeg toch weer zag. Een reetje. In het doel. En op het tweede veld liep een das. Een joekel. Schoot zo voor mijn voeten de bosjes in. Jongen, we zitten hier echt in een schitterend stukje natuur.’

‘Heb je de sleutel van de kleedkamer?’

‘Ligt op de bar. Nummer zeven.’

Een kwartier later lopen we met z’n tienen in korte broek naar het veldje. Arie voorop, bal onder z’n arm. Hij neuriet een vrolijk deuntje, dat overgaat in een hartgrondige vloek.

‘Wat is dít?’

‘Zo te zien bandensporen van een vrachtwagen,’ zegt Bram.

‘Hoe komt die truck hier, midden op ons veld? Harrie, wat is dit voor een klotestreek?’ Met z’n zware lijf schommelt Arie richting terras, waar de terreinknecht inmiddels aan een calorierijk toetje is begonnen.

‘Wat bedoel je?’, vraagt hij.

‘Die bandensporen.’

‘O, die zullen wel van De Vecht-broers zijn. Die jongens kwamen vrijdag een leeg containertje brengen, voor het oud papier. Ik heb gezegd dat ze ‘m achter op dat veldje moesten neerzetten. Leek me wel een geschikt plekje.’

‘Geschikt plekje?’, foetert Arie. ‘Nu is ons veld naar de kloten! Die sporen zijn verdomme twintig centimeter diep. Daar ga ik m’n ouwe enkels niet aan wagen. Levensgevaarlijk.’

‘Laten we gewoon proberen om er het beste van te maken,’ sust Klaas. ‘Is het ballenhok nog open, Harrie?’

Even later loopt Klaas met onder elke arm een stapel pylonen het veldje op. Eén voor één zet hij ze aan weerszijden van de modderige geulen. Als hij de laatste heeft geplaatst, staat er een wonderlijke oranje Chinese muur in het groene landschap, schuin over ons speelterrein.

‘En nu?’, vraagt Arie.

‘Gewoon lekker voetballen,’ zegt Klaas.

‘Die pylonen van jou staan tussen de doeltjes. Dat speelt een beetje lastig.’

‘Da’s een extra handicap. Hoort ook bij trainen. Gewoon voorzichtig oversteken, die kloven. Niks aan de hand. Je ziet nu in elk geval duidelijk waar de gaten zitten.’

‘We kunnen ook níet gaan trainen,’ stelt Bram voor. Negen mannen kijken hem vernietigend aan.

‘Wij trainen altijd, wat er ook gebeurt, dat weet je. We laten ons toch niet door zo’n lullig spoortje uit het veld slaan?’ zegt Klaas.

Het is een wonderlijk gezicht: tien veteranen op een in twee

stukken gehakte grasmat, spitsroeden lopend tussen oranje obstakels. Na een uur begint het te schemeren. Handicap twee. En beginnen de knutten, akelig venijnige mugjes, lelijk te steken. Handicap drie.

Als de duisternis heeft toegeslagen en we op het terras uitblazen, telt Arie de bulten op z'n benen.

'Ik heb er drieëndertig,' zegt hij, alsof het gaat om een persoonlijk record.

'Ik ben helemaal lek gestoken,' zegt Bram.

Ook ik krab me wezenloos. 'We zitten inderdaad in een prachtig stukje natuur, Harrie. Fijn, die muggen. En wil je de broertjes De Vecht vragen of ze een bult zand komen brengen? Om die sporen mee dicht te gooien. Er moet volgende week wel weer worden getraind.'

HET EVANGELIE VAN DE BUI

Onze leider heet De Bui.

Dertig jaar had ik hem niet gezien toen ik hem stomtoevallig tegen het lijf liep in de Hilversumse Kerkstraat. Ik herkende hem aan z'n manke been. De lange blonde haren die hem destijds op de legendarische Limburgse voetballer Willy Brokamp deden lijken, waren verdwenen. Het hoofd glom van kaalheid, de ogen spuwden nog altijd strijdlust.

'Wat doe jij hier?', vroeg ik.

'Wonen, onder meer,' zei hij.

'Een jaar later dan jij ben ik uit Drenthe weggegaan. Verliefd op een Brabantse, tweeling gekregen, tijdje in Breda gewoond. Na de breuk met die vrouw een paar jaar gevaren. En nu sleep ik een beetje met apparatuur voor tv-opnames. Ladinkje hier ophalen, spulletje daar wegbrengen. En het meeste van die handel moet altijd weer terug naar het Mediapark, dus dan kun je maar beter in Hilversum gaan wonen.'

'Wil je de zaakjes regelen voor ons elftal?', vroeg ik.

'Is goed,' zei hij.

Ik zag hem voor het eerst op een veld in een Drents dorp met negen boerderijen, een kroeg en een voetbalveld, waar ik – ongedurig op zoek naar veranderingen in m'n leven – na een jeugd met de blauwe garagedeur en vier jassen als doeltjes terecht was gekomen. Geen idee wat zijn echte naam is, maar wat zijn ouders ook aan de burgerlijke stand hebben doorgegeven, het kan hem nooit zo treffend hebben getypeerd als de twee woorden die hem z'n leven lang zullen blijven achtervolgen. Hij is De Bui, onstuimig en ongeremd over je heen razend, zodra je een bal verkeerd raakt. Trainer, was hij. Onze trainer, destijds in dat Drentse dorp, hoewel niet in het bezit van welk diploma dan ook. Man-van-de-praktijk. Wat in zijn geval neerkomt op: met stemverheffing doceren wat hij vroeger zelf als talentloze voorstopper tot in de puntjes beheerste. Schoppen, draven, schaven, voor de aftrap vaak ingeleid met een opmerking tegen de directe tegenstander: 'Druk op je werk, jongen? Passeer mij één keer en je kunt twee weken in de ziektewet'.

Er gloorde voor hem een glansrijke carrière in de diepste kelder van het amateurvoetbal, maar toen ontmoette zijn wild inkomend gestrekt been een vijandelijk wild inkomend gestrekt been. Scheenbeen verbrijzeld en dan mag je blij zijn dat je, hoewel met de tred van wijlen Manke Nelis, nog langs de lijn kunt lopen. Om anderen te vertellen dat ze er stevig in moeten kleunen. Gebarend en foeterend in een onafscheidelijke hemelsblauwe regenjas, want dat had hij goed in de gaten: wilde je in die dagen als trainer voor vol worden aangezien,

dan moest je je Korbacheriaans kleden, bij voorkeur ook nog met een venijnig sigaartje tussen de tanden.

Vonden ze machtig mooi, bij zijn clubje.

Punten werden nauwelijks gepakt, overwinningen waren zeldzaam, maar de omzet van de kantine brak records en dat is natuurlijk ook wat waard. Bovendien gold op dat wonderlijke anarchistische vlekje van het Drentse platteland: je bent als trainer al gauw goed wanneer je voorganger heeft gefaald. En laten ze die nou uit het dorp hebben gegooid, toen hij met z'n wijsneusfratsen bloedirritant begon te hameren op discipline en tactische wetten.

Er was een potje knullig verloren gegaan en nog voordat de spelers een derde meter bier hadden kunnen halen (dus pal na de wedstrijd) galmde de stem van de trainer – in het dagelijks leven onderwijzer – door de kleedkamer.

'Jullie falen van vanmiddag moet het gevolg zijn van jullie scoringsdrift gisteravond.'

'Wat bazelt die dwaas nou toch allemaal?', vroeg de linksbuiten aan de spits.

'Hij bedoelt dat we klote hebben gespeeld, omdat we gisteravond aan de zuip zijn geweest,' antwoordde de spits.

'Probeer het maar niet te ontkennen,' zei de trainer. 'Want ik heb na middernacht jullie auto's zien staan bij *Het Gat Van Jopie*.' Ter verklaring: het blaaspijpe bestond nog niet en *Het Gat Van Jopie* was de welvarende kroeg van de hoofdsponsor.

Diezelfde avond zaten de voetballers somber op hun vaste krukken bij *Het Gat Van Jopie* aan de bar.

'Zwaar ruk,' zei de laatste man tegen de geldschieter. 'Wie hier op vrijdagavond bij jou een slok drinkt, zit zaterdag disciplinair gestraft op de bank, heeft de trainer gezegd. Zijn we mooi klaar mee. Hij gaat controleren of onze auto's hier staan. Dat wordt een saai avondje thuis voor de buis.'

'Hij denkt dus dat jullie met een nuchtere voorbereiding beter gaan voetballen?', vroeg de sponsor.

'Dan moeten jullie hem bewijzen dat die lulkoek niet opgaat.'

'Hoe dan?', wilde de spits weten.

'Door net te doen alsof je thuis met een colaatje op de bank zit en je ondertussen hier een stuk in je kraag gaat drinken. Ik haal vrijdagmiddag de schapen uit de wei achter het café. Zetten jullie daar de auto's neer, uit het zicht. Dus als de trainer komt patrouilleren, denkt hij: missie geslaagd. En dan ziet hij jullie de volgende dag als natte kranten voetballen en denkt hij: ook zonder drank kunnen ze er geen hout van. Probleem opgelost.'

Aldus geschiedde.

Het zespuntenduel, met als inzet de beschamende laatste plaats verlaten, werd met 0-3 verloren en in de nabespreking verzuchtte de trainer: 'Dat controleren heeft kennelijk geen enkel effect'. Waarop de voorstopper 'dat moeten we vieren' riep en naar de kantine liep om een meter bier te halen.

Lang duurde de opluchting niet. Voor de dinsdagtraining pakte de trainer tot verbijstering van z'n spelers een schoolbord uit de kofferbak van z'n auto. En een doos krijtjes. Ging

hij onverstoorbaar strepen staan trekken. Iets met hangende vleugelspitsen en ruiten op het middenveld en doordekkende verdedigers. Daar moet je in dit stukje van Drenthe niet mee aankomen.

‘Als je nou niet kapt met die onzin gaan we jón doordekken tot je een hoog stemmetje hebt,’ brieste de aanvoerder. Hij beende op hoge poten naar de bestuurskamer, waar de voorzitter met de penningmeester en een fles jenever aan het doorberekenen was of de kantine-opbrengst deze maand toereikend was om een nieuw krijtlijnkaretje aan te kunnen schaffen.

‘Voorzitter, we worden kotsmisselijk van die zot met z’n gelul. Dus geef die gast een schop. Anders doen wij het.’

Zo werd de weg vrijgemaakt voor de luidruchtige entree van De Bui.

Zijn eerste daad was een knetterende confrontatie met de sponsor. ‘We moeten nieuwe trainingspakken,’ sommeerde de nieuwe technisch leider, maar de geldschietter (reeds dokkend voor de reclameloze shirts en het jaarlijkse uitje naar Ameland) was niet onder de indruk.

‘Die spelers van jou met *Het Gat Van Jopie* op de rug, wat schiet ik daar nou mee op? Ik kan de bierfusten al niet aanslepen in die kroeg van mij en bovendien: stel dat ik nog wel wat klanten zou kunnen gebruiken, dan weet ik zeker dat die voetballers van jou daar niet voor gaan zorgen. Zeg nou zelf, ze zijn niet bepaald wervende reclamezuilen.’

‘Kan me niet verdommen,’ bitste De Bui. ‘Ik wil dat ze er een beetje knap bijlopen, tijdens de warming-up. Ik heb er

een paar bij die in de kleedkamer gaan zitten wachten tot de scheidsrechter fluit voor de tos, omdat ze al dat gerek en gestrek uitsloerij vinden. Zeg nou zelf, zo kunnen we toch niet onze club vertegenwoordigen? Er móet iets gebeuren!”

‘Daar heb je wel een punt,’ zei de sponsor en samen kwamen ze tot een compromis, waar iedereen binnen de vereniging zich in kon vinden. De selectie van De Bui marcheerde na dat gedenkwaardige besluit het veld op in trainingspakken met op de rug de tekst:

Het was weer laat en nat, maar toch weer op de mat

En dan was er nog het eigen Bart Wieringa-toernooi. De oude Wieringa zaliger was een van de oprichters, een man van stavast, altijd op de club en het eerbetoon aan hem was op z’n plaats.

‘Die ouwe spuugde er ook niet in,’ zei de voorzitter.

‘Dan gaan we dat toernooi van hem een beetje oppimpen,’ sprak de sponsor.

Viel om de dooie dood niet mee, er moest behoorlijk worden gesleept met leidingen en stroomdraden, maar toen de voorzitter de aanwezige elftallen van harte welkom heette, stond-ie er, trots en robuust op de middenstip:

Een joekel van een biertap.

Niet zo’n lullig thuisdingetje, maar een professionele, met spoelbak en al. Wie met de bal op weg naar het vijandelijke doel dorst kreeg, kon even aanwippen. De geïmponeerde gasten spraken na afloop van een buitengewoon geslaagde sportieve krachtmeting. Er kleefde wel een klein smetje aan: de

voorzitter vergat in de geestverrijkende consternatie de prijsuitreiking. Maar dat was niemand opgevallen.

De eerste keer dat De Bui zich liet zien bij ons, Hilversumse veteranen, droeg hij een trainingspak met op z'n borst een grote letter L. Van Leider. Onze Drentse aanwinst, we kunnen hem en zijn onverslijtbare onconventionele levenslust goed gebruiken. Al is het maar als tegengif voor de schoolmeestergeest die met het verstrijken van de jaren langzaam ons team is binnengedreven.